

Verslag werkbezoek Forced Marriage Unit in Londen, d.d. 25 maart 2015

Vooraf

In het plan van aanpak voor het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (LKHA) is een werkbezoek aan de Forced Marriage Unit (FMU) in Londen opgenomen. De FMU is al jaren actief in de aanpak van huwelijksdwang en achterlating en het LKHA kan veel leren van de Londense collega's. Er wordt al op casuïstiekniveau samengewerkt en de verwachting is dat dit alleen maar zal worden geïntensiveerd. Er zijn hiervoor (nog) geen samenwerkingsafspraken opgesteld. Een aantal keer per jaar organiseert de FMU een overleg met haar internationale partners (International Partnership Board) waaronder de ambassade van Nederland. Doel van het werkbezoek is:

- Presenteren Nederlandse aanpak huwelijksdwang en achterlating in samenwerking met ministerie van Buitenlandse Zaken;
- Initiëren samenwerkingsafspraken met de FMU in geval van gedeelte casuïstiek en gegevensuitwisseling.

Inhoudelijk verslag werkbezoek

Deelnemers aan het werkbezoek van 1 dag aan de Forced Marriage Unit (FMU) in Londen (UK) waren een medewerker LKHA en kwartiermaker LKHA.

1. Presentatie Nederlandse aanpak Huwelijksdwang en Achterlating

In samenwerking met het ministerie van Buitenlandse zaken is de Nederlandse aanpak huwelijksdwang en achterlating gepresenteerd op het International Partnership Board van de FMU. Voor dit overleg worden alle ambassades in Londen uitgenodigd. Aan het overleg van 25 maart 2015 namen, onder voorzitterschap van de FMU, de ambassades deel van onder meer België, Bulgarije, Canada, Litouwen, Nepal, Servië, Verenigde Staten, Yemen en Nederland. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft het Nederlandse beleid rond huwelijksdwang en achterlating toegelicht met als hoofdonderdelen preventie, zorg en justitieaanpak, aanpak in het buitenland (achterlating, al dan niet in combinatie met huwelijksdwang) en de rol en positie van het LKHA daarbinnen als kennis en expertisecentrum voor professionals en het ministerie van Buitenlandse zaken.

In de presentatie van het LKHA is de mate waarin huwelijksdwang en achterlating in Nederland voorkomt toegelicht, evenals de rol en verantwoordelijkheid van gemeenten in de aanpak huiselijke geweld en kindermishandeling, waar huwelijksdwang en achterlating onderdeel van is, en welke organisaties een rol spelen in de ketenaanpak. Daarnaast is aan de hand van een casus de Nederlandse uitvoeringspraktijk van de aanpak van huwelijksdwang toegelicht.

Hierbij werd het verschil in de aanpak van huwelijksdwang en achterlating door de verschillende landen zichtbaar. In de voorbeeldcasus is, nadat een inschatting is gemaakt, onder meer ingezet op bemiddeling tussen dochter en ouders en met de ouders van de dader. Deze aanpak gericht op bemiddeling en herstel van relaties indien mogelijk, verschilt erg van de Engelse wijze van optreden. Hierbij wordt niet ingezet op bemiddeling, maar worden slachtoffers altijd direct apart genomen voor een gesprek en opvang.

Centraal in de aanpak van huwelijksdwang in de UK is de Forced Marriage (civil protection) Act. Op basis waarvan mensen die bedreigd worden met een gedwongen huwelijk en slachtoffers van gedwongen huwelijken een beroep kunnen doen op wettelijke beschermingsmaatregelen, zoals de

Forced Marriage Protection Order. Deze Protection Orders kunnen worden uitgereikt aan gezinsleden en hebben tot doel een persoon te beschermen tegen een gedwongen huwelijk in de UK en daarbuiten. Zo wordt bijvoorbeeld met behulp van een Forced Marriage Protection Order voorkomen dat ouders met hun (verstandelijk beperkte) zoon naar het buitenland reizen met het doel daar een huwelijk te sluiten. Zodra de ouders toch naar het buitenland reizen en hun zoon daar laten trouwen kan het huwelijk worden ontbonden en kunnen de ouders worden vervolgd. Ook wordt deze Protection Order soms uitgereikt aan ouders van jonge kinderen die al zijn uitgehuwelijkt (gearrangeerd huwelijk) ter voorkoming van de sluiting van dit huwelijk. Een ander verschil is dat de FMU iedereen in de UK, ongeacht nationaliteit, helpt en ondersteunt in geval van huwelijksdwang en achterlating. Het LKHA heeft inmiddels hiermee al goede ervaringen met de FMU opgedaan.

De deelnemers aan de bijeenkomst geven aan dat door toenemende reizen het steeds vaker voorkomt dat een casus in meerdere Europese landen en het land van herkomst tegelijk speelt. Europese samenwerking hierin is belangrijk om het slachtoffer te kunnen beschermen.

2. Presentatie vrouwelijk genitale verminking in de UK

Daarnaast hebben we deelgenomen aan een presentatie waarin de FMU haar rol heeft toegelicht in de aanpak van vrouwelijke genitale verminking (VGV) wanneer het slachtoffer in het buitenland verblijft en de Britse nationaliteit of permanente verblijfsvergunning heeft. De National Society for the Prevention of Cruelty (NSPCC) is leidend in de aanpak en heeft onder meer tot taak te rapporteren over vermoedens en gevallen van VGV.

Op het moment van de presentatie had de Serious Crime Bill koninklijke instemming verkregen en werd omgezet in wetgeving. Onderdeel deze wetgeving is de invoering van Female Genital Mutilation Protection Orders (FGMPO). Deze protection orders spelen een sleutelrol om te voorkomen dat meisjes worden meegenomen naar het buitenland en er voor te zorgen dat meisjes terugkeren naar het Verenigd Koninkrijk, wanneer ze slachtoffer dreigen te worden van VGV in het buitenland. Net als bij de Forced Marriage Protection Order vormen extra territoriale bevoegdheden onderdeel van de wetgeving.

De FMU speelt een centrale rol bij dreiging van VGV buiten het UK. Bij de aanpak ervan werkt de FMU nauw samen met politie en sociale diensten om het slachtoffer te beschermen. Het verlenen van consulaire bijstand is vaak zeer complex aangezien de casuïstiek vaak een ingezetene van de EU betreft die woonachtig is in het UK. Hierdoor zijn niet alleen de in Londen gevestigde ambassades betrokken bij het verlenen van hulp en ondersteuning bij terugkeer naar het UK, maar ook ambassades in de landen waar het slachtoffer verblijft.

3. Afspraken samenwerking Forced Marriage unit en landelijk Knooppunt

Samen met het ministerie van Buitenlandse Zaken hebben we overleg gevoerd met de directeur van de FMU over samenwerking met het Landelijk Knooppunt wat betreft:

- gedeelde casuïstiek waarbij het slachtoffer afwisselend in de UK en in Nederland verblijft;
- verificatie van meldingen wanneer het slachtoffer de Nederlandse nationaliteit heeft, maar is opgegroeid in de UK en daarvanuit is achtergelaten in het land van herkomst;
- - faciliteren doorreizen naar de faciliteren doorreizen naar de UK van een slachtoffer met de Nederlandse nationaliteit die is opgegroeid in de UK;
- - gegevensuitwisseling.

We hebben afgesproken dat de FMU, het ministerie van Buitenlandse Zaken en het Landelijk Knooppunt een samenwerkingsdocument opstellen waarin de afspraken voor samenwerking en gegevensuitwisseling vastliggen. Aan Nederlandse zijde loopt de informatie-uitwisseling en de afstemming in casuïstiek met de FMU via het LKHA.

Zo hebben we bijvoorbeeld afgesproken dat wanneer het LKHA een melding krijgt over een achterlating van iemand met de Nederlandse nationaliteit die is opgegroeid in de UK er direct een melding gedaan wordt bij de FMU. De FMU verzamelt informatie (indien bekend) en informeert het LKHA. Wanneer besloten is dat iemand terug kan keren wordt overleg gevoerd met de FMU die een beoordeling doet van de veiligheid in de UK bij terugkeer.

Een eerste stap bij het opstellen van een samenwerkingsdocument is het beschrijven van een aantal voorbeeld casussen en het toelichten van het werkproces achterlating zoals dit in afstemming met ministerie van Buitenlandse Zaken is vormgegeven. Op basis hiervan wordt het werkproces vormgegeven wat uiteindelijk leidt tot het opstellen van werkafspraken met de FMU.